

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ
PROGRAM PRO
PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

NEBE BEZ MRÁČKU

„Dům bez dětí je jako zvon bez srdce“

Číslo jednací: 176/2021
Doba platnosti dokumentu: **5 let**
Dokument je platný od: 1.9.2021
Schváleno provozní radou dne: 23.8.2021
Aktualizováno dne: 28.8.2023
Aktualizace schválena dne: 30.8.2023

Zaměstnanci MŠ:

Bc. Velíšková Eva: .....

Fryčková Jana: .....

Cermanová Marka .....

Janotová Jana: .....

Bc. Kolářová Andrea: .....

Kolářová Martina: .....

Kolářová Simona: .....

Bc. Romanuttiová Markéta .....

Sedláková Simona: .....

Jírová Michaela: .....

Karlíková Radka: .....

ředitelka MŠ:

Bc. Školová Lucie: .....

OBSAH:

- I. Základní údaje o mateřské škole**
- II. Prezentace naší mateřské školy**
- III. Stručná charakteristika zaměření naší mateřské školy**
- IV. Podmínky vzdělávání**
  - 1) Věcné podmínky
    - a) Vybavení budovy a tříd
    - b) Vybavení zahrady
  - 2) Životospráva
    - a) Strava
    - b) Denní rytmus
    - c) Pohyb
  - 3) Psychosociální podmínky
  - 4) Organizace provozu
  - 5) Řízení mateřské školy
    - a) Písemná dokumentace
    - b) Způsob naší práce
  - 6) Personální a pedagogické zajištění
  - 7) Spoluúčast rodičů
- V. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**
  - 1) Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
  - 2) Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole
  - 3) Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
- VI. Vzdělávání dětí nadaných**
- VII. Vzdělání dětí od dvou do tří let**
- VIII. Organizace vzdělávání**
- IX. Charakteristika vzdělávání**
- X. Vzdělávací obsah**
- XI. Evaluační systém**

I. Základní údaje o mateřské škole

Sídlo školy:	2. Mateřská škola Horní Bříza okres Plzeň-sever, příspěvková organizace Lesní 500 Horní Bříza 330 12
E-mail:	reditelka@2mshornibriza.cz kuratka@2mshornibriza.cz berusky@2mshornibriza.cz slunicka@2mshornibriza.cz
Telefon:	728 115 216 - Berušky 727 943 988 - Kuřátka 603 359 609 - Sluníčka 730 871 052 - Ředitelka 737 999 652 – Školní jídelna
Zřizovatel:	město Horní Bříza
Ředitelka:	Bc. Lucie Školová
Zpracovatelé:	kolektiv 2. MŠ Horní Bříza
Spokojený život zajišťují:	Bc. Andrea Kolářová, Bc. Markéta Romanuttiová, Jana Fryčková, Bc. Lucie Školová, Marka Cermanová, Michaela Jírová, Bc. Eva Velíšková, Radka Karlíková
Čisté prostředí udržují:	Jana Janotová, Martina Kolářová, Simona Kolářová
Dobré jídlo zajišťují:	Martina Kolářová, Simona Kolářová, Simona Sedláková
Název vzdělávacího programu:	Nebe bez mráčku
Motto:	Dům bez dětí je jako zvon bez srdce.

II. Prezentace naší mateřské školy

Jsme rodinná školka a někdy si říkáme „Lesní školka“, protože les je naším sousedem a zároveň ulice, kde „bydlíme“, nese název Lesní. Byla by škoda nevyužít výhod blízkosti přírody, takže se k ní, při plnění našich cílů, často obracíme. Pokud se k nám vydáte, najdete nás na okraji městečka Horní Bříza, v okrese Plzeň-sever. K podrobnějšímu prozkoumání můžete využít informace na našich webových stránkách www.2mshornibriza.cz.

SLUNÍČKA, BERUŠKY a KUŘÁTKA jsou naše věkově smíšené třídy. Umožňují nám rozvíjet kamarádské vztahy mezi vrstevníky (sobě rovnými věkem), ale zároveň pomáhat mladším kamarádům a také respektovat ty starší. Ne všechny děti mají sourozence, těžko by někde jinde poznaly podobné vazby. Tímto uspořádáním kolektivu se přibližujeme rodinnému soužití. Práce v něm je pro nás pedagogy velmi náročná, nesmíme totiž podceňovat starší a přeceňovat mladší. Požadavky kladené na děti musí být přiměřené. Vážíme si dobrých vztahů mezi námi – dospěláky. Dávají nám všem to nejcenější – pohodu, zázemí a klidnou spolupráci. Ostatně tak nějak by přece měla vypadat dobrá rodina.

Naším „domovem“ je jednopatrová budova školky. Každá třída působí jinak, ale jedno mají společné. Jsou vybavené moderním nábytkem přizpůsobeným potřebám dětí. Krásně vypadá a je praktický. Vedeme děti k samostatnosti, chceme, aby měly možnost vlastní volby, samy se rozhodly třeba pro hračku a samy si jí podaly. To vše totiž podporuje rozvoj jejich osobnosti.

Herní koutky – kuchyňka, kadeřnictví, knihovna, konstruktivní (stavebnice), pracovní a výtvarné činnosti – průběžně obměňujeme. Musí být stále funkční a podnětné. Stejným způsobem přistupujeme také k výběru knih, hraček a didaktických pomůcek. Sledujeme současné trendy a daří se nám pořizovat nejnovější a nejučelnější z nich. Vždy volíme právě ty, které pomáhají všestrannému rozvoji – paměť, pozornost, logické myšlení, prostorová a časová orientace, zrakové a sluchové vnímání, ústní vyjadřování, tvořivost, jemná motorika.

Rádi a často zpíváme, používáme rytmické nástroje (dřívka, drhla, rumbakoule, tamburíny, bubínky, xylofon, zvonky, činely, triangly). Paní učitelky využívají tři klavíry, varhany, flétny a kytary. Při veškerých veřejných vystoupeních se sami hudebně doprovázíme.

Vidíme, že děti jsou čím dál méně pohyblivé a obratné. O to více využíváme naše tělovýchovné nářadí a náčiní: houpačky, balanční podložky, odrážedla, koloběžky, průlezky různého typu, trampolíny, dětské posilovací stroje, švédské bedny, žíněny, rovnovážné trychtýře, skákací hrad, a ještě spoustu dalších.

Neobejdeme se ani bez elektroniky, máme TV, notebooky, DVD, radiomagnetofony, bluetooth reproduktor, reproduktor s mikrofonom a halogenová světla. Ve školce máme dva chytré telefony, které využíváme i jako fotoaparát či k natáčení videí. Byla by škoda alespoň touto formou občas nezachytit náš školkový život, který můžete sledovat v internetové fotogalerii. Je zabezpečena interním heslem proti nežádoucímu vstupu.

Celá školka je obklopena velkou zahradou. Díky našemu zřizovateli – městu Horní Bříza, má funkční a moderní podobu. Nemůžeme uvěřit, že se nám rozsáhlou rekonstrukcí opravdu splnil letitý sen.

Díky uměle vytvořenému terénu máme nejen tunel, ale i kopec na běhání, sáňkování, sjíždění na odrážedlech a další legrácky.

Komplex průlezek, nazvaný Šestiúhelník, nás stále udivuje svými možnostmi: provazová pavoučí síť a žebřík na lezení, hrazda k ručkování v závěsu, pohyblivá kladina na chůzi po nestabilní ploše, horolezecká mini stěna pro lezení s přitahováním rukama, šplh po laně.

Sestava Tři věže umožňuje dětem dívat se na svět alespoň chvíli z výšky. Je nutné dodat si odvalu a zvládnout vylézt na některou z nich. Pak už začíná dobrodružství, třeba na zavěšené látce nebo provazové cestě. Ta nás dovede na poslední věž se skluzavkou. Naše děti tady mají ideální možnost vyzkoušet si pohyby, které jinde neuplatní – lezení, seskoky s dopadem do měkkého podloží, šplhání, pevné držení rukama, nacházení rovnováhy na pohyblivých plochách. Tím vším se děti učí spoléhat samy na sebe, ale také dodržovat pevná pravidla, která jsou z důvodu jejich bezpečnosti nezbytná.

Děti si rády hrají v maringotce na kolečkách, kterou snadno převezeme do jiného koutku zahrady. Chvilku slouží jako domov pro panenky a jejich maminky, jindy zase jako knihovnička, kde je klid a čas na prohlížení hezkých knížek. Pevné místo tu mají dva dřevěné domečky a už si můžeme hrát na rodiny, na sousedy. To už záleží na fantazii dětí a o to vlastně jde.

U ohniště se scházíme hlavně při společných akcích s rodiči, ale i při obyčejných setkáních nás všech ve školce – podzimní pečení buřtíků, jarní otevírání zahrady, vítání měsíce května Májkou.

Na kládové houpačce se musí každý dobře držet, jinak se skutálí na zem. Ani pružinové houpačky nezůstávají prázdné. Opičí dráha nás donutí odhadnout délku kroku, abychom se bezpečně dostali na další stupínek. Úkol není tak těžký, přidržujeme se totiž rukama. Oporou jsou nám kůly, které jsou součástí jednotlivých nášlapů.

Dvě veliké tabule dávají prostor malířům a třeba i těm méně smělým, kterým dělá kreslení na papír problém. Koumáci mohou zjišťovat vlastnosti přírodnin na hmatové stezce. Květinový záhon s okrasnými rostlinami potěší oči a nosánky nasají vůni zeleného koření z bylinkového záhonu. Známe třeba šalvěj, meduňku, levanduli, mátu. Společnými silami se snažíme také o rostlinky starat, seznamujeme se s tím, co potřebují pro svůj růst. Je zajímavé stát se na chvíli zahradníky.

Využíváme dvě velká pískoviště, opatřená plachtami, aby se do nich nedostalo nic, co tam nepatří. Nově jsme pořídili speciální tyče, které z plachty vytvoří i jednoduché zastínění. Bez písku se hry neobejdou. Celé generace si s ním hrají a děti se k němu vždy vrací pro jeho „magické“ vlastnosti. Co jiného se dá sypat, tvarovat, hloubit, převážet, nabírat. Při tom všem se přirozeně rozvíjí dětská fantazie, zručnost, tvořivost. Všechno praktické, co člověk potřebuje v životě. I proto máme dílnu s náradím, ponkem, stoly na tvoření, skříňku na ukládání materiálů a regály se stavebnicemi.

Celá zahrada je členěna živými ploty, které rozdělují velkou plochu na menší koutky. Hrajeme si ve stínu vzrostlých borovic, ale jsou tu i menší mladé stroměčky. Máme radost, že do potřebné výšky vyrostl smrček před školkou. Už pár let nemusíme shánět vánoční stromek, máme totiž vlastní. V jeho blízkosti můžete najít dokonce rybníček Brčálník. Je naší chloubou, vytvořili jsme si ho sami a jeho okolí nám pomohli vylepšit rodiče dětí. Nanosili velké okrasné kameny a různé druhy rostlinek, o které se snažíme průběžně starat. Kdo si chce u nás odpočinout, nebo vše sledovat zpozzdálí, může využít lavičky. Novinkou na zahradě je velký hřib, který je vyřezaný z kmene padlého stromu. Děti kolem něj skládají malované kamínky.

Hrátky s vodou si můžeme užít v nových vodních korytech, které jsou kousek od Brčálníku. V nedalekém labyrintu se při hledání cestičky ven už správně orientujeme.

Takhle nějak to vypadá v naší školce, abyste měli představu, než se k nám vydáte.

CO BY VÁS MOHLO JEŠTĚ ZAJÍMAT:

Kdo bude o Vaše děti pečovat?

Jani, Marka, Andy, Markét, Lucka a Evi, Míša a Radka jsou učitelky a asistentky, některé ve svém soukromí maminky i babičky. Chápou vaše pocity, když se ráno s dětmi loučíte a svěřujete je nám. I my jsme si tím prošly, proto nám zkuste důvěřovat. Během školkového období nás budete mít možnost blíže poznat díky společným akcím.

Pochopíte, že se nedělíme na učitelky, uklízečky, kuchařky a rodiče, ale jsme tu jedna velká rodina. Musíme si vzájemně pomáhat a společně pečovat o Vaše děti, jak nejlépe umíme.

Jaká je provozní doba?

Provozní dobu zajišťujeme na základě potřeb rodičů od 6:00 do 16:30 hodin. Zároveň přihlížíme k jejímu efektivnímu využití.

CO BY MOHLO ZAJÍMAT VAŠE DĚTI:

Ve které třídě budu?

Naše třídy se jmenují Sluníčka, Berušky a Kuřátka. Do jedné z nich budeš určitě patřit. V každé jsou prima dospěláci, děti a všichni jsme kamarádi, kteří se často při různých příležitostech setkávají.

Musím jíst všechno?

Paní kuchařky vaří to, co máte rádi, ale i to, co je pro vás zdravé. Něco nemusíš mít rád, ale je dobré alespoň ochutnat. Třeba jáhly, bulgur, pohanka, kuskus, jasmínová rýže atd. Často se stává, že si oblíbíš spoustu nových jídel a třeba Ti je pak uvaří doma Tvoje maminka. Omezili jsme sůl i cukr, takže tvoje tělíčko nebude mít takovou práci s jeho zpracováním. Napít se můžeš kdykoliv, jsou tu velké konvice a v nich voda, čaje, džusy, šťávy, kakao, ovocná mléka, jen si vybrat. Žízeň mít opravdu nebudeš, na to my dbáme. Nezapomínáme ani na děti, které něco nesmějí, třeba lepek, oříšky, mléčné výrobky. O tom už si povíme s Tvojí maminkou a tatínkem.

Kdy půjdu domů?

Pro někoho si chodí rodiče už po obědě, pro někoho po odpočinku, někdo si může ještě chvíli s námi hrát. Čas strávený u nás a s kamarády plyne ve školce rychle. Doma budeš rozhodně tak, abyste se užili i se svými rodiči.

III. Stručná charakteristika zaměření naší MŠ

Čím jsme a čím chceme být?

Jsme rodinná školka a než jsme si mohli dovolit tuto větu napsat, ušli jsme dlouhý kus cesty. Vážíme si dobré pověsti, kterou jsme během let získali a stále pracujeme na tom, abychom ji neztratili. Máme radost, že nám rodiče důvěřují, ale nebylo lehké získat je ke spolupráci, aby se cítili naší součástí. O to nám šlo především.

Víme a chápeme, že svěřit milované dítě do našich rukou je pro rodiče nelehké, ale naší nejvyšší prioritou je, bylo a vždy bude to, aby se u nás děti cítily bezpečně, příjemně a aby věděly, že jsme tu pro ně ve chvílích, kdy s nimi rodiče být nemůžou. Jako jedni z mnoha lidí, i my jsme si vybrali, že naše kroky povede srdce, a protože víme, jak náročný a důležitý je tento nový začátek na cestě životem dítěte, snažíme se neustále se zlepšovat, být kreativní, trpěliví a citově i rozumově otevření všemu, co si naše práce žádá. Do budoucna máme nemálo ambicí a vyjmenovat je tu všechny by bylo na opravdu dlouho. Nejdůležitější z nich je náš cíl a přání, vytvořit takové místo, aby se u nás všechny děti cítily v bezpečí. Budeme se snažit, aby děti chodily domů plné zážitků a dojmů, aby cestou domů nezavřely pusy, protože toho zažily tolik. V dnešní době existuje spousta faktorů a pravidel, které nám ukazují, jak se dělají věci správně. My si ale myslíme, že nejdůležitějším, nejkrásnějším a nejpravdivějším ukazatelem jsou radostné výkřiky a smích dětí. Protože děti jsou přece na všem tomhle to nejdůležitější. A proto bychom do budoucna chtěli i nadále podporovat a co nejdéle udržet tu jiskru v dětských očích, dětský údiv a radost.

Proto jsme se rozhodli, že naším současným a hlavním cílem bude rozvíjení psychické pohody dítěte, podporovat rozvoj sociálních vztahů mezi dětmi i dospělými. Dlouhodobě pozorujeme, že se vytrácí základní morální hodnoty, jako například vzájemný respekt, empatie, tolerance, vnímání přirozených autorit... Chápeme, že současný způsob života je hektický a psychicky náročný, ale přesto si myslíme, že by z něj základní morální hodnoty neměly mizet. Stále žijeme ve společnosti a je nutné mezi sebou vycházet.

Jak chceme k našemu cíli dojít?

- postupně získat všechny pro naši myšlenku
- úzce spolupracovat (zaměstnanci - děti - rodiče), nepodcenit důležitost komunikace (evaluace - průběžné hodnocení, nápady, kritika), při které nesmí chybět také tolerance a kompromis
- pochopit, že jde o proces dlouhodobý a soustavný
- při cestě za cíli nezapomínat na důležitost pohodové atmosféry
- volit veškeré činnosti tak, aby byly pestré a vyvážené
- dát vždy prostor dětem svobodně se rozhodnout, nebát se improvizovat
- nebát se nových způsobů a metod práce s dětmi
- vést děti k samostatnému a klidnému řešení problému
- pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti a umožnit mu aktivně se podílet na utváření pozitivního klimatu ve školce

S kým a jak chceme spolupracovat?

Město Horní Bříza

- komunikovat osobně se zástupci města, podporovat dobrou spolupráci
- dle možností navštívit budovu městského úřadu a představit zástupce dětem, přiblížit jim jejich práci

- vystoupení dětí na Slavnostech města
- rozsvícení vánočního stroměčku u městského úřadu
- každoroční výlet do zábavného parku Mirakulum s plnou finanční podporou města (zajištění dopravy, vstupného, jídla)
- návštěva zástupců města při rozloučení s předškoláky

SPOZ

- vystoupení dětí při vítání občánků a stříbrných svatbách na radnici, Dnu matek v ZŠ
- návštěva členů SPOZ při rozloučení s předškoláky

Masarykova ZŠ Horní Bříza

- vzájemné seznámení se s ŠVP, docílit tak vzájemné návaznosti
- návštěva předškoláků v 1. třídách ZŠ (seznámení se s prostředím a umožnit tak dětem snadněji zvládnout zápis do ZŠ)
- spolupráce výchovných poradců a učitelek MŠ při zápise do ZŠ
- účast učitelek předškolních dětí u zápisu do 1. třídy ZŠ
- vystoupení dětí ZŠ pro děti MŠ
- návštěva zástupců školy na rozloučení s předškoláky

ZUŠ Horní Bříza

- koncerty žáků ZUŠ pro děti MŠ

Domov pro osoby se zdravotním postižením

- pravidelné návštěvy dětí v domově v pravidelných intervalech: společné čtení, tvořivé dílny, kulturní program

1. Mateřská škola Horní Bříza-ves

- vzájemné návštěvy
- konzultace
- uspořádat společné akce pro obě školky

Svaz chovatelů drobného zvířectva

- výstava prací dětí při podzimní výstavě

Městská police a hasiči

- společné besedy a ukázky jejich práce

Divadla a programy

- podle nabídek a našeho výběru

Spolek Lesní školička

- sponzorská pomoc (finanční i hmotná) během roku a hlavně v rámci školy v přírodě
- účast rodičů při zlepšování prostřední školky (např. jarní brigáda na zahradě, drobné opravy)

Veřejná prezentace

- vývěsky
- příspěvky do Zpravodaje
- webové stránky školky

- veřejná vystoupení dětí

Pořád se máme na co těšit:

- návštěvy našich pohádkových kamarádů
- aktuálně zaměřené společné činnosti pro celou školku: písničky, pohybové hry, říkanky s pohybem, tanečky
- společné čtení se seniory
- tvořivé dílny se seniory
- divadelní představení
- plavání
- bruslení
- Halloween
- mikulášská nadílka
- zimní spaní ve školce přes noc
- rozsvěcování vánočního stromku na zahradě školky
- adventní čtení
- vánoční nadílka
- koncerty ZUŠ
- podzimní sportovní aktiv
- jarní otevírání zahrady – úklid zahrady s rodiči
- zajíčkova koleda
- výlety za zážitky
- návštěvy ZŠ s našimi předškoláky
- návštěva Techmania Science Center
- rozloučení s předškoláky a veřejné pasování
- škola v přírodě – Orlovice
- Májka – slet čarodějnic
- masopust
- škola v přírodě – do Orlovic jezdíme už mnoho let. Každý školní rok, přibližně během předjarního období, začínáme promýšlet program a chystat různé aktivity. Pokaždé se snažíme, aby ten současný pobyt byl pro děti jedinečný a něčím zvláštní. Vždyť některé děti se během školkové docházky zúčastní školky v přírodě vícekrát. Přestože je s orlovickými přípravami spojeno spoustu práce, pokaždé se tam těšíme. Nepředstavuje pro nás způsob luxusního žití v přírodě, ale spíše tábornickou pohodu. Děti jsou na nějaký čas bez rodičů, s námi – dospěláky a kamarády. Mají možnost projevit se samy za sebe a pomáhat nám i kamarádům. Společně prožité dny nás, kolektiv, vyzkouší a stmelí. Po návratu často na vše vzpomínáme a mladší kamarádi se mají na co těšit. Věříme, že doma, mají děti rodičům co vyprávět.

Význam a výjimečnost školky v přírodě:

- vytvoření specifického týdenního projektu – s ohledem na návaznost a využití v následujícím školním roce
- soužití kamarádů na dálku (dva kolektivy – děti, které zůstaly ve školce a ty, co odjely do Orlovic) - udržování kontaktu díky poště, telefonickému spojení, web spojení
- rozvíjení sociálních vztahů, samostatnosti, spolupráce i tolerance
- schopnost přizpůsobit se v méně známém prostředí
- využití místních podmínek prostředí k co nejefektivnějšímu získávání nových zkušeností a informací

- zkoumání zpětné vazby s ohledem na získané dovednosti dětí během uplynulého školního roku vzhledem k jejich osobnosti (individualitě)

Jaké jsou naše záměry?

- stmelení kolektivu pracovníků MŠ s rodiči a dětmi
- snažit se probudit v dětech zdravou sounáležitost – v rámci kamarádkých vztahů mezi dětmi v jim blízkém okolí (s dětmi z 1. MŠ, kamarády ze ZŠ)
- seznamovat děti s představiteli jednotlivých institucí, pochopit smysl jejich práce i možnost obrátit se na ně
- držet se nadále osvědčených tradic, které se týkají života naší školky, ale nebát se zkusit něco nového
- dokázat ocenit snahu druhého (besedy, koncerty, divadla, ale i výsledků zdánlivě obyčejné práce – dobré jídlo, uklizené prostředí, pomoc kamaráda apod.)
- umět použít získané zkušenosti a probudit v dětech zájem o další informace
- podporovat u dětí zájem o manipulaci, nenechat se odradit počátečním neúspěchem a postupovat promyšleně
- vést děti k tomu, aby se v rámci svých možností zapojily do společenského života svého města (např. tradiční veřejná vystoupení)
- rozvíjet v dětech chuť přispívat svými výtvary k prezentaci školky na veřejnosti a umožnit jim tímto způsobem poznat pocit z pěkného výsledku (vývěsky s pracemi dětí, výtvarné soutěže)
- podnikat s dětmi sportovní aktivity, které v nich probudí potřebu pohybu a radosti z něj, vědět, že mohou kladně ovlivnit jejich zdraví (plavání, solná jeskyně, turistika, bruslení atd.)
- připravit prostředí a pomůcky pro děti nadané, se speciálními vzdělávacími potřebami

IV. Podmínky vzdělávání

1) Věcné podmínky

a) Vybavení budovy a tříd

- všechny třídy jsou prostorné, vybaveny kvalitním a účelným nábytkem, který plně odpovídá současným požadavkům (dostupnost, přehlednost, bezpečnost, estetické hledisko)
- stabilní vyčleněné prostory k odpočinku dětí nemáme, používáme přenosná lůžka, která splňují požadavky
- členění tříd nám zajišťují herní koutky – výtvarný, kadeřnický, hudební, kuchyňka, konstrukční hry ...
- využíváme širokou nabídku v oblasti moderních didaktických pomůcek, hraček, stavebnic, např. od výrobců: Top express, Morphun, Poly M, The Little Architect, Wader, Magnetiko, Tac toids, Geomag, Multi go, Beleduc, Mindok, Zábavné učení, Lük, Logico ...
- hudební nástroje – klavíry, klávesy, velké sady rytmických nástrojů
- tělovýchovné zařízení a náradí odpovídající současným trendům, např. dětský rotoped, trampolína, rehabilitační závěsná houpačka, variabilní žíněnky, odstrkovadla, skákací nafukovací hrad, několik sad skládacích překážek a lávek nahrazujících terén
- elektronika na třídách: TV, DVD, radiomagnetofony, bluetooth reproduktor, chytré telefony, notebooky, barevná tiskárna, multifunkční černobílá tiskárna, nová multifunkční tiskárna, kopírka, skartovačka, laminátor, rychlovazač, halogenová světla se stojany
- knihovna školky – velká nabídka odborné i dětské literatury
- umývárna vybavena umyvadly instalovanými ve dvou výškách přizpůsobené různému vzrůstu dětí, sprchové kouty a wc s bočními zástěnami (soukromí)
- šatny s praktickými kryty na topení (sušení oblečení), kapsáře a skříňky na sezónní potřeby (náhradní osobní prádlo, pláštěnky, holínky)
- sada bezpečnostních reflexních prvků pro každé dítě – vesta, kšiltovka, tričko
- výtvary dětí, rodičů i zaměstnanců školy jsou součástí výzdoby interiéru budovy

b) Vybavení zahrady

- zatravněné plochy, vonný a bylinkový záhon, svah s tunelem, hmatová stezka, labyrint z keřů, jezírko, ohniště s posezením
- herní koutky pro soukromí dětí – maringotka na kolečkách, dva dřevěné domečky
- dílna s ponkem a náradím
- herní prvky: sestava Šestiúhelník, Tři věže, dvě pružinové houpačky, kládová houpačka, dvě pískoviště opatřená plachtou i zastíněním, dvojitá kreslení, opičí dráha, vodní koryta
- zastřešená terasa
- stůl s lavicí
- přenosné stoly s lavicemi barevné 6 ks

Záměry:

- kvalitu, bezpečnost, účelnost veškerého vybavení stále sledujeme, podle potřeby obměňujeme a doplňujeme

- stále dbáme o plnění bezpečnostních i hygienických norem vzhledem ke všem vnitřním i venkovním prostorům
- rádi bychom do budoucna vybavili všechny třídy stoly s nastavitelnou výškou
- stále plánujeme zrušení kabinetu za třídou Sluníček (odstranění zdiva) a rozšířit tak její prostor o další hrací koutek
- neopouštíme ani náš sen: vybudovat tělocvičnu z bývalé vodárny
- pokračovat s doplňováním zahrady o nové herní prvky
- dovybavit dílničku nářadím a materiálem
- pořídit klasické závěsné houpačky
- rekonstrukce zastřešení zahrady
- obnovit vonný a bylinkový záhon

Veškerá realizace plánovaných změn se bude uskutečňovat postupně dle finančních možností školky.

2) Životospráva

a) Strava

Součástí kuchyně je konvektomat, kombinace horkovzdušné a parní trouby. Jídla jsou připravována bez smažení na oleji a během krátké doby, takže jejich hodnota zůstane zachována. Vedoucí školní jídelny plánuje jídelníček dle Spotřebního koše. To znamená, že musí být dodrženy výživové požadavky, které jsou v něm přesně dané. Přesto naše paní kuchařky zajímá, zda dětem u nás chutná a jsou schopny na jejich přání reagovat. Daří se nám udržet pestrost a vyváženost jídelníčku.

Rodiče se nemusí bát striktního přístupu k dětem ohledně stravy. Chápeme, že každé dítě je jiné „jedlík“ a má své individuální chutě a také vztah k jídlu. Nenuťme děti sníst vše, ale na talíř vše dostanou. Mají si tak možnost prohlédnout, jak hezky může jídlo vypadat, a snažíme se, aby vždy alespoň ochutnaly, co jim nabízíme. Čerstvé ovoce a zelenina, také dušená, je samozřejmostí. Každý den obohacuje náš jídelníček, děti mají možnost výběru. Jáhly, bulgur, pohanka, kuskus, cizrna, jasmínová rýže to jsou zdravé potraviny, se kterými se mnohé děti setkávají poprvé. Vyplácí se nám trpělivost a děti, které opouští naši školku, snědí často úplně vše. Máme také vysledováno, že to, co dítě doma odmítá, ve školce „spořádá“ bez problémů.

V rámci sebeobsluhy vedeme děti k absolutní samostatnosti ohledně prostírání k jídlu. Postupně si dokáží přinést, talíř, příbory, hrnečky, tácky na svačinu... a také vše po sobě uklidit. Počítáme samozřejmě s nehodami (rozlitý čaj, polévka) a učíme děti je zvládnout (např. rozbitý talíř není katastrofa, vše se dá do pořádku). Všechny důležité návyky ohledně společenského stolování si vezmou za své a postrádají to, co běžně používají, například ubrousek. V době mimořádných protiepidemických opatření, které mohou kdykoli nastat, se řídíme metodickými pokyny vydanými ministerstvem zdravotnictví a školství. Rodiče, děti i zaměstnanci jsou vždy s tímto manuálem seznámeni.

Pitný režim během celého dne je samozřejmostí, děti mají vždy možnost výběru (čaj, džus, šťáva, pitná voda, ochucená mléka ...). Na svačinky a oběd máme jednu sadu hrnečků, na průběžné pití jiné hrnečky označené značkami dětí. Jsou několikrát denně umývány a nápoje průběžně doplňovány.

b) Denní rytmus

Děti se cítí dobře tam, kde mají své jistoty a těmi jsou ve školce pravidelně se opakující činnosti – rituály. To znamená, že každý den se sejdou s ostatními kamarády a společně si pohrají. Ranní příchody nemáme u nás přísně časově omezeny, nechceme rodičům způsobit stres, kterého si určitě užívají během dne dost. Na druhou stranu, se jim snažíme vysvětlit, že je dobré, aby přivedli děti do 8:15 h. Pozdějším příchodem totiž ubírají svým dětem čas, tolik důležitý pro volné hry i řízené činnosti. Ty pro ně musí být tak zajímavé, že ani nepostřehnou jejich cílenost. Chceme, aby děti měly čas pro seberealizaci, dokončení nebo pokračování v činnostech, které si zvolily.

Pak už jdeme ven. Můžeme být na zahradě, nebo jít na procházku do lesa a tam si pohrát na mýtince. Vrátime se na oběd a pak odpočíváme na lehátkách. Děti mohou mít v postýlce plyšáčka nebo knížku. Pokud spánek nepřichází, necháme na nich, zda si budou potichu hrát v postýlce nebo vstanou a obléknou se. Pak si mohou hrát tak, aby nerušily ostatní kamarády při odpočinku.

Potom vstáváme, čeká nás druhá svačina a hry do té doby, než přijdou rodiče.

To jsou naše rituály, opakují se každý den. Přesto máme prostor na změny, které přizpůsobujeme okamžitým situacím i dlouhodobějším plánům, ale hlavně potřebám dětí.

Máme na zřeteli i období, které v současné době trápí celý svět a řídíme se metodickými pokyny vydanými ministerstvem zdravotnictví a školství. Tyto mimořádné protiepidemické opatření vždy striktně dodržujeme a s manuálem seznamujeme rodiče, děti i zaměstnance. Bezpečnost a zdraví je pro nás vždy na prvním místě.

c) Pohyb

Na základě dlouhodobého pozorování a hodnocení sledujeme, že přirozený pohyb je dětem čím dál více vzdálený. Obyčejná chůze bývá někdy problém a co teprve při změně terénu – do kopce nebo z kopce. Ani časté běhání není zárukou správného pohybu. Projevuje se špatnou lokomocí, orientací v prostoru, reakcí, takže je vlastně nebezpečný. Někam se vytrácí přirozená obratnost a s ní spojená odvaha. To nás vedlo k tomu, že jsme se rozhodli, v rámci našich možností tuto skutečnost změnit.

Celodopolední pobyty venku – cesty podle mapy, pohybové hry, motivační pohybové říkanky a tanečky se nám osvědčily. Děti baví a mnohé důležité při nich procvičí. Touto cestou se chceme i dále ubírat a plánovat činnosti v souladu s rozvíjením pohybových schopností dětí. Podle toho plánovat také naše aktivity.

Záměry:

- zdravý životní styl nám není cizí a svým chováním budeme i nadále v tomto směru dětem příkladem
- jídelníček obohacovat o nové skladby jídel a zkoumat další možnosti v oblasti zdravé výživy
- mít na zřeteli vyváženost činností během dne (klidové x rušné, volné hry x řízené činnosti)
- zařazovat řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity (krátké denní rozcvičky)
- naučit se pracovat s mapou
- beze strachu využívat herní prvky na zahradě (my-bezpečnost, děti-odvaha)
- sledovat vyvíjení stavu pandemie covid-19 a mít na zřeteli aktuální mimořádné epidemické opatření MŠMT a MZ

3) Psychosociální podmínky

Adaptace, tedy přizpůsobení a začlenění do kolektivu, se netýká pouze nově přichozích dětí a jejich zvládnání režimu školky. Stávající děti získávají v novém školním roce nové role směrem k mladším dětem. Dáváme jim prostor, aby se staly pro malé kamarády těmi hlavními pomocníky, kteří pomohou např. najít hračku a zpět jí uklidit, prostříit stůl, připravit věci na malování, zkrátka, aby je „vtáhly“ do života tříd a pomohly jim tak překonat první odloučení od rodiny. Věkově smíšené třídy dávají dětem dostatek možností pro pěstování ohleduplnosti, zdvořilosti, rozvíjení tolerance a ochoty pomoci druhým.

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Děti i dospělí zde mají stejná práva, možnosti, ale i povinnosti. Respektujeme individuální zvláštnosti dětí a společně s nimi určujeme pravidla chování v kolektivu a vedeme je k jejich dodržování. Pozitivním hodnocením a pohodovým přístupem podporujeme u dětí odvahu k samostatnosti a zdravé sebedůvěře. Vedeme děti k empatickému myšlení i jednání důležitému v prevenci šikany.

Velkou pozornost věnujeme i způsobu komunikace s dětmi. Snažíme se používat popisný a hodnotící jazyk (říkat, co se skutečně stalo, aby to bylo zřejmé i tomu, kdo danou situaci neviděl, popisujeme to, co jsme viděli či slyšeli, každou situaci rozšiřujeme o svůj pohled, pocit, názor, dojem, popisujeme, co si myslíme, co cítíme). Chceme se vyhnout neefektivním způsobům komunikace (např. výčitky, poučování, kritika). Dětem dáváme jasné a srozumitelné pokyny.

Zároveň pečlivě sledujeme, co negativně působí na děti – jednotlivce, z čeho mají strach nebo obavy a snažíme se problém překonat nebo odstranit. Vše, co je těší a naplňuje, využíváme k jejich všestrannému zdravému rozvoji, získání sebevědomí. Těší nás, pokud se nám podaří objevit talent a můžeme na něj upozornit rodiče.

Záměry:

- přímou a citlivou komunikací mezi námi dospěláky zachovat a nadále pěstovat domácké – pohodové klima, které je naší školce vlastní, abychom se zde všichni cítili dobře
- naučit děti najít si čas zastavit se a vnímat, naslouchat a porozumět druhému
- vést děti ke kritickému myšlení, nikoli k přebírání názorů autorit, nechat děti jednat, nehledat vinu jenom mimo svou osobu
- vyvarovat se negativním slovním komentářům, lépe se držet zásad efektivní komunikace

4) Organizace provozu

- 06:00 - 09:00 scházení se dětí, spontánní hry a činnosti dětí, individuální práce, do 7:30 jsou všechny děti u Berušek, pak odchází do svých tříd
- 08:30 - 09:00 přesnídávka
- 09:00 - 10:00 plnění činností rozvíjejících smyslové, manipulačně – technické, tělesné (včetně řízených zdravotně preventivních pohybových aktivit), estetické a mravní stránky osobnosti dítěte (záměrné i spontánní činnosti ve skupinách, společně i individuálně)

- 10:00 - 12:00 pobyt venku s využíváním zejména pohybových aktivit dětí, spontánní hry, vnímání krás okolí...
- 12:00 - 14:30 oběd, odpočinek, náhradní klidové činnosti pro „nospavce“ a od února, po relaxaci, probíhá kroužek: Předškoláček a také Podzimáček
- 14:30 - 16:30 svačina, odpolední hry a zájmové činnosti, v čase 15:30 – 16:00 se schází všechny třídy u Sluníček

Respektujeme a reagujeme na individuální možnosti dětí, na jejich potřeby (adaptace, zázemí, klid, soukromí, bezpečí, zájmy, čas a prostor pro hru a další činnosti, vyváženost denního programu – spontánní a řízené aktivity).

Organizace provozu se může kdykoliv změnit z důvodu vyhlášení mimořádných stavů MŠMT a MZ.

Plně se věnujeme dětem a jejich vzdělávání, motivujeme je k aktivitě a experimentování, poskytujeme dostatek prostoru i materiálu. Přihlížíme k jejich osobnímu tempu při činnostech, pracujeme s nimi skupinově, individuálně i prostřednictvím frontálního učení.

Záměry:

- být připraveni řešit aktuálně organizaci uspořádání dne (provoz během prázdnin, pokles dětí ve třídách – nemoci, pandemie, připomínky rodičů)

5) Řízení mateřské školy

- povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v pracovních náplních, které jsou součástí důležitých dokumentů školy
- informační systém je součástí školního řádu a zde je také podrobně vysvětlen
- součástí řízení MŠ jsou přílohy, dokumenty organizačního charakteru, které jsou zpracovány zvlášť a nejsou součástí tohoto dokumentu

a) Písemná dokumentace

1. Organizační předpisy

- Organizační řád školy
- Organizace provozu a služeb
- Organizace mateřské školy – informace pro rodiče
- Zřizovací listina
- Jmenování do funkce ředitele
- Osvědčení – funkční studium
- Zápis do obchodního rejstříku
- Provozní řád MŠ
- Provozní řád zahrady MŠ, provozní a návštěvní řád zahrady MŠ
- Provozní řád ŠJ
- Stanovení podmínek pro podávání žádostí

- Kritéria pro přijímání dětí
2. Správa písemností
    - spisový a skartační řád
    - směrnice ke svobodnému přístupu k informacím a ochraně informací
    - směrnice o ochraně osobních údajů
    - pokyn ředitele k vyřizování stížností
  3. Dokumentace školy
    - Školní vzdělávací program
    - Vlastní hodnocení školy
    - Školní řád
    - zřízení pedagogické rady
    - zápis do rejstříku škol
    - doklad o pravidelném školení zaměstnanců
    - povolení výjimky z počtu dětí – bezbariérové vstupy
    - povolení výjimky z počtu dětí na třídě
    - záznamy z pedagogických a provozních rad
    - pokyn ředitele školy v evidenci školních úrazů
    - nadstandardní nabídka školy
    - souhlasy zákonných zástupců – akce školy, vybírání, fotogalerií
    - rozdělení ONIV
  4. Výchova a vzdělání
    - Roční plán
    - směrnice k mimoškolním akcím
  5. Pracovní právo
    - směrnice k pracovně právním vztahům ve škole
    - pracovní náplně pedagogických zaměstnanců, pověření hmotné odpovědnosti, kritéria hodnocení
    - pracovní náplně nepedagogických zaměstnanců, pověření hmotné odpovědnosti, kritéria hodnocení
    - bezpečnostní předpisy pro nepedagogické zaměstnance
    - doklad o seznámení s právy a povinnostmi před uzavřením pracovního poměru
    - vyhláška č. 263/2007 (pracovní řád pro zaměstnance)
    - orientační pracovní doba pedagogických zaměstnanců
    - pracovní doba nepedagogických zaměstnanců
    - platové tabulky
    - plán dovolených
    - vnitřní platový předpis
    - plán dalšího vzdělávání
    - cestovní náhrady

- směrnice ředitele školy o FKSP
- formulář Dovolenka
- formulář evidence pracovní doby
- formulář protokol o předávání školské příspěvkové organizace

6. Ekonomika a správa majetku

- podpisové vzory
- charakteristika účetní jednotky
- vnitřní finanční kontrola
- směrnice pro oběh účetních dokladů
- směrnice pro oběh písemností a účetních dokladů
- směrnice pro oběh a přezkušování účetních dokladů
- vnitřní předpis pro zpracování účetnictví
- pokyn ředitele školy – účtový rozvrh
- pokyn ředitele školy k pokladně
- harmonogram účetní závěry
- pokyn ředitele mateřské školy k úplatě
- evidence a účtování majetku
- časové rozlišení
- odpisový plán

7. školní BOZP

- směrnice k zajištění bezpečnosti zdraví dětí v MŠ
- pokyn ředitele školy k zajištění první pomoci a evidenci pracovních a školních úrazů
- směrnice k primární prevenci rizikového chování, jevů u dětí v MŠ
- směrnice o organizaci řízení a provádění požární ochrany
- směrnice – ochrana zdraví a životů při mimořádných událostech

b) Způsob naší práce

Všichni zaměstnanci jsou spolu v úzkém kontaktu, vzájemně si pomáhají a vychází vstříc. Ředitelka školy má díky způsobu naší práce trvalý přehled o veškerém dění v naší školce.

Jsme zvyklé mezi sebou neustále komunikovat, vzájemně se tolerovat a dokázat přistoupit na kompromis. Jsme zvyklé pracovat v týmu, bez vzájemné spolupráce si neumíme život v naší školce představit. Vládne u nás demokratický systém, nebojíme se říci vlastní názory, nápady. Pro žádnou z nás nebylo jednoduché změnit přístup k sobě samé, naučit se sebehodnotit a přijmout kritiku druhého (na druhou stranu také vážit si sám sebe). Postupem času se z nás stal tým, který se vzájemně doplňuje.

Na tvorbě tohoto ŠVP se podílely všechny paní učitelky s ředitelkou školy. Je skvělé, že nám při jeho naplňování pomáhají naši provozní zaměstnanci, Spolek Lesní školička a rodiče, jako tomu bylo v uplynulých letech.

Záměry:

- prohlubovat týmovou práci, zkvalitnit dialog
- rádi bychom zachovali hezké vztahy na pracovišti
- zásady efektivní komunikace využívat nejen ve vztahu k dětem, ale mezi námi dospělými

6) Personální a pedagogické zajištění

S dětmi pracuje 5 kvalifikovaných učitelek, včetně ředitelky a 2 nekvalifikované učitelky, z nichž jedna pracuje ve třídě Berušek a druhá u Kuřátek. Byly vybrány proto, že při výběrovém řízení na jejich pozice se nenašly vhodné kvalifikované kandidátky. Dvě učitelky nastoupily vhodné studium (pomaturitní, dvouleté studium předškolní pedagogiky). Dvě učitelky vystudovaly střední pedagogickou školu obor učitelství pro mateřské školy. Dvě mají ukončené bakalářské studium na Pedagogické fakultě ZČU Plzeň, obor Učitelství pro mateřské školy. Další učitelka má ukončené bakalářské studium na Jihočeské univerzitě, obor Speciální pedagogika.

Čtyři paní učitelky mají kurz Zdravotníka zotavovacích akcí.

Dále máme čtyři provozní zaměstnance s potřebnou kvalifikací pro výkon jejich povolání. Dva provozní zaměstnanci mají u nás 2 pracovní poměry, vždy na zkrácený úvazek.

Navštěvuje nás klinická logopedka, která úzce spolupracuje s námi a rodiči.

Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou Plzeň. Snažíme se porozumět a pochopit individualitu každého dítěte. Prostřednictvím rodičů můžeme oslovit speciální zařízení, která by nám mohla pomoci.

Služby pedagogických pracovníků jsou uzpůsobeny tak, aby odborná péče o děti byla co nejoptimálnější tzv. „překrývky“ - u dětí jsou přítomny současně dvě paní učitelky na třídě po dobu minimálně 2,5 hodin.

Snažíme se vždy o co nejlepší profesionální přístup, ale nechceme při něm ztrácet tolik důležitý cit a pochopení.

Záměry:

- nadále dbát na to, aby se všechny pedagogické pracovnice vzdělávaly ve všech oblastech předškolního vzdělávání, a nejen v těch, které jsou nám blízké
- umět si přiznat své slabiny a prostřednictvím seminářů získávat co nejvíce potřebných odborných informací a metod pro práci s dětmi
- získané informace ze seminářů předávat kolegyním v rámci porad a používat je v praxi
- ve snaze být profesionály neztratit lidský přístup k dětem i rodičům

7) Spolupráce s rodiči

Myslíme si, že spolupráce, vztahy i komunikace mezi námi a rodiči fungují velmi dobře. Bylo by pěkné tento stav udržet a chceme pro to udělat maximum. Uvědomujeme si, že průběžně přichází nové děti a rodiče, takže se jedná o proces dlouhodobý a trvalý. Chceme si dávat vzájemně prostor pro sdělení názorů, nápadů i připomínek, vždyť o tom přece spolupráce je.

Chápeme také, že každá rodina je svými materiálními podmínkami, přístupem k svému dítěti a celkovým zázemím, jedinečná. Snažíme se tyto rozdíly chápat, respektovat a podle nich ke každé jednotlivé rodině přistupovat. Rodičům nově nastupujících dětí dáváme k vyplnění dotazník, který nám v začátcích pomůže lépe je poznat (oblíbené oslovení dětí, jakou činnost upřednostňují a jaká je úroveň sebeobsluhy).

Chráníme soukromí rodiny, zachováváme diskrétnost v jejich záležitostech, o kterých si mohou rodiče promluvit s námi pedagogickými pracovníci. Zároveň nezasahujeme do života a soukromí rodin.

Děti tráví ve školce většinu dne bez rodičů. Snažíme se je tedy informovat, co děláme, prožíváme, chystáme, aby se mohli cítit naší součástí.

Během roku pořádáme několik tradičních akcí s účastí rodičů. Patří k nim tvořivé aktivity. Víme, že ve školkách už nejsou nic výjimečného. Přesto si myslíme, že v naší školce jsou jiné. U nás totiž nejde jenom o tvoření jako takové. Setkání s rodiči považujeme jako obrovskou příležitost k upevnění dobrých vztahů. Může tu probíhat neformální komunikace, díky které se vzájemně vidíme jinými očima. Čím dál větší účast nás dovedla k potřebě vytvořit pravidla platná pro společný pobyt ve třídě (uklidit po sobě výtvarný materiál, vrátit hračku na své místo). Přípravám těchto aktivit věnujeme velkou pozornost. Neřešíme pouze organizační stránku akce, ale vždy mají děj s následným prožitkem. Zakončujeme je společným setkáním celé školky, nikdy nechybí překvapení a často i dojetí. Po takovém zážitku se s námi přijde většina rodičů osobně rozloučit a poděkovat za hezké odpoledne. Vymýšlet, plánovat a připravovat tyto organizačně náročné akce nám za to prostě stojí.

Čtyřikrát do roka probíhají informační schůzky (informativní schůzka pro nové rodiče, na začátku školního roku, informativní schůzka pro rodiče předškolních dětí, před odjezdem do Orlovic).

Úvodní setkání s rodiči probíhá formou společného sportovně-zábavného odpoledne v areálu mateřské školy i v blízkém okolí. Jeho součástí jsou pohádkové postavičky, které jsou průvodci jednotlivých disciplín. Zajišťují hlavně organizaci, ale i legraci. Díky nim společně soutěžíme, zpíváme, tančíme a na konec opékáme buřty.

Všechny zmíněné akce jsou pro nás tradicemi, se kterými i nadále počítáme. Podněty a připomínky rodičů jsou pro nás důležité a jejich nápady jsme schopny zrealizovat.

Záměry:

- neměli bychom se spokojit se současným příznivým stavem spolupráce s rodiči, ale dále hledat různé jiné možnosti

- prostřednictvím dotazníku poskytnout rodičům možnost vyjádřit se a získat tak zpětnou vazbu – rodiče a školka
- vycházet z rozhovorů s nimi a ze zpracování závěrů z dotazníků
- nápady rodičů operativně během školního roku zpracovávat a zařazovat do života naší školky
- individuální poradenství – nabízet rodičům konzultace

V. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě diagnostiky dítěte. upraví organizaci a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelem školy. Vše v rámci pedagogické diagnostiky (viz formulář Hodnocení individuálního rozvoje a posunu dítěte).

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb, ve znění pozdějších předpisů.

1) Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Snahou naší mateřské školy je vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte. Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší.

Podpůrná opatření 1. STUPNĚ

Úpravy ve vzdělávání žáka navrhují pedagogičtí pracovníci:

- identifikují speciální vzdělávací potřeby žáka
- realizují podpůrná opatření v 1. stupni podpory
- vyhodnocuje podpůrná opatření v 1. stupni podpory.

V případě, že škola zjistí, že tato PO stačí k naplnění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, dále je používá do té doby, po kterou jsou efektivní (může to trvat celou školní docházku). V případě, že nejpozději po třech měsících škola zjistí, že podpůrná opatření, která realizuje, nestačí a nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech (chování, projevech...) dítěte, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných

opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně.

Podpůrná opatření 2.- 5. STUPNĚ

Školské poradenské zařízení:

- identifikuje speciální vzdělávací potřeby žáka
- vychází z informací školy o podpůrných opatřeních prvního stupně poskytovaných dítěti
- navrhuje podpůrná opatření ve 2. až 5. stupni podpory (podle závažnosti jejich dopadů do vzdělávání)
- spolupracuje se školou (metodicky vede) při jejich realizaci
- vyhodnocuje efektivitu navržených a poskytovaných PO

2) Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Jestliže se v některé z tříd objeví dítě se speciálními vzdělávacími potřebami 1. stupně, pedagogické pracovnice si na základě diagnostiky stanoví podpůrná opatření a můžou zpracovat PLPP. Podle podpůrných opatření nebo PLPP bude k dítěti přistupováno. Vše bude pravidelně vyhodnocováno a výsledky budou konzultovány na pedagogické radě. Pokud dojde k zjištění, že po třech měsících nedošlo ke zlepšení, kontaktuje ředitelka školy zákonné zástupce a doporučí jim kontaktovat ŠPZ. Na základě vyšetření a zprávy ŠPZ, vypracují pedagogické pracovnice školy IVP nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení. Následně ředitelka stanoví odpovědnou osobu a její roli v systému péče o dítě se SVP. Systém péče bude vypracován podle aktuálních potřeb formou přílohy.

3) Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Záměry:

- v případě dítěte s přiznaným podpůrným opatřením doje ke konkretizaci podmínek vzdělávání, budou vycházet z individuálních potřeb dětí a aktuálního stavu jejich přiznaných podpůrných opatření
- přizpůsobíme prostředí, pomůcky na základě jejich potřeb
- aktualizujeme Školní výchovně vzdělávací program dle doporučení ŠPZ

VI. Vzdělávání dětí nadaných

Pokud u některého z dětí zaznamenáme mimořádné nadání, vždy upozorníme rodiče, aby měli možnost rozvíjet talent svého dítěte i v mimoškolním vzdělávání. Dále pak takovému dítěti vypracujeme plán pedagogické podpory (PLPP), podle kterého s ním budeme pracovat v rámci individuálního přístupu. V případě, že zjistíme skutečné nadání nebo si nebudeme zcela jisté, doporučíme rodičům využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb. Podle nich pak budeme postupovat dále.

Zabezpečovat výuku dětí mimořádně nadaných:

- spolupracovat se školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ)
- vypracovat Individuálně vzdělávací plán (IVP) ve spolupráci se ŠPZ, rodiči a dítětem
- zadávat specifické úkoly dítěti
- zajišťovat doplnění a prohloubení vzdělávací nabídky
- zajišťovat didaktické pomůcky
- nabízet aktivity podle zájmu a mimořádných schopností či mimořádného nadání dítěte

VII. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze výjimečně organizovat pro děti od dvou let věku. Náš školní výchovně vzdělávací program je vhodný i pro tyto děti. Uvědomujeme si specifika související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Je to jeho první zkušenost mimo širší rodinu. Je více závislé na dospělých. Teprve poznává nové vzorce chování, vymezuje si vlastní prostor, svoje hranice a novou roli. Budeme pro dítě jistotou a oporou v každodenním dění. Přizpůsobíme organizaci jejich věku, a to střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností. Samozřejmostí bude ponechání dostatečného prostoru pro volné hry a pohybové aktivity, což je pro ně to nejdůležitější.

Podmínky vzdělávání:

- dostatečné množství podnětných a bezpečných pomůcek a hraček
- více dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání pomůcek a hraček
- nastavení srozumitelných pravidel pro používání pomůcek a hraček
- odstranění bezpečnost ohrožujících předmětů
- prostředí pro volný pohyb a hru dětí
- místo pro průběžný odpočinek
- zázemí pro hygienu dítěte
- velký prostor na náhradní oblečení a hygienické potřeby

- režim dne, který respektuje potřeby dětí (pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, dostatek času na jídlo, dostatek času na odpočinek)
- vytvoření podmínek pro adaptaci dítěte v souladu s individuálními potřebami
- umožnění používat pomůcky pro zajištění jejich pocitu bezpečí a jistoty
- vzdělávací činnost bude realizovaná v menších skupinách, individuálně podle potřeb dětí
- laskavý, důsledný přístup k dětem
- pozitivní vztahy mezi školkou a rodinou

VIII. Organizace vzdělávání

Děti jsou do MŠ přijímány dle kritérií, které jsou uloženy v ředitelně školy a nejsou součástí tohoto dokumentu. K nahlédnutí jsou k dispozici vždy při přijímání dětí během zápisu do školky a jsou směrodatná při rozhodování o jejich přijetí. Řídí se vždy platnými zákonnými předpisy. Zápis dětí do školky probíhá různou formou, nyní máme prvním rokem zavedený elektronický předzápis (rodiče mají možnost na našich webových stránkách vyplnit žádost). Rodiče mohou dále přijít po dobu 1 dne, v čase od 8:00 do 15:00 (viz plakát Zápis do MŠ) a seznámit se s prostředím školky, kde zároveň předají vyplněné dokumenty. Nejedná se však pouze o předání nezbytné dokumentace, ale děti si mohou s námi pohrát a začlenit se, alespoň na chvíli, do našeho programu. Zároveň i dospěláci mají příležitost vše pozorovat a udělat si vlastní názor.

Třídy Sluníček a Berušek naplňujeme dle platné vyhlášky do kapacity 24 dětí a zároveň uplatňujeme výjimku na konečný stav 27 dětí. Kuřátka mají kapacitu 23 dětí. Třídy jsou věkově smíšené, pracujeme metodou rodinné výchovy se zaměřením na rozvoj sociálního učení. Starší děti, pomáhají mladším kamarádům v zapojení se do činností MŠ.

Každý nový školní rok pro nás představuje vytváření nových kolektivů tříd. Této záležitosti věnujeme mnoho času a snažíme se postupovat s největší pečlivostí a odpovědností. Snažíme se, abychom dodrželi přibližně stejný počet nově přichozících dětí do třídy a také poměr chlapci – děvčata. Při plnění těchto všech aspektů máme na paměti také individuální zvláštnosti dětí. Optimální řešení je pokaždé velmi náročné.

Nesmíme opomenout zavedenou povinnost předškolního vzdělávání. Zákonný zástupci jsou povinni zajistit povinné předškolní vzdělávání formou pravidelné denní docházky v pracovních dnech. Rozsah souvislého vzdělávání je stanoven na 4 hodiny denně. Proto jsme stanovili začátek vzdělávání v rozmezí 7.00 - 9.00 hodin. Zákony umožňují splnit tuto povinnost formou individuálního vzdělávání dítěte (viz Školní řád). O individuální vzdělávání dle § 34b školského zákona v současné době nikdo z rodičů neprojevil zájem. V případě zájmu je rodič povinen podat žádost u ředitelky školky.

Všichni zaměstnanci znají svoje práva a povinnosti, také rámeček svojí pracovní náplně. Vzhledem k tomu, že jsme školkou rodinnou, nelze striktně stanovit hranice v přístupu k dětem, působíme všichni společně, chceme být rovnocenní partneři (paní kuchařku zajímá, jak se dětem povedl obrázek; paní učitelka nemá problém zachránit rozlitý čaj; paní uklízečky pomohou dětem s výzdobou školky, společně počkáme na Mikuláše; cestujeme za dobrodružstvím atd.).

Souběžné působení dvou učitelů v každé třídě tzv. „překrývky“ je ve všech třídách uskutečňováno 2,5 hodiny. Částečně je to při plnění činností rozvíjejících smyslové, manipulačně – technické, tělesné (včetně řízených zdravotně preventivních pohybových aktivit), estetické a mravní stránky osobnosti dítěte (záměrné i spontánní činnosti ve skupinách, společně i individuálně) – přibližně 15–30 minut. Dále jsou to 2 hodiny při pobytu venku a 1 hodina při stolování a přípravě na odpočinek.

Nabídka školy, kterou mohou, ale nemusí rodiče pro své děti využít

- logopedická péče
- kroužek Hrátky s angličtinou
- kroužek Flétnička
- zotavovací akce – školka v přírodě Orlovice
- kurzy plavání
- kurzy bruslení ve Třemošné (HC Meteor)
- screeningové vyšetření zraku
- Předškoláček – informace pro děti a jejich rodiče: ... od února se mi změní režim. Nebudu už chodit spát, jen si chvíli odpočinu při pohádce. Po odpočinku si budu hrát, a přitom se naučím spoustu věcí, které budu potřebovat v 1. třídě.
A co mě tedy čeká?
  - Naučím se nové pohybové hry
  - Budu zpívat a tancovat, vyprávět pohádky
  - Budu dělat různé pokusy
  - Budu si hrát se slovíčky (rytmizace, poznávání první a poslední hlásky ve slovech ...)
  - Seznámím se s geometrickými tvary, číslicemi, orientací v prostoru, s tříděním, uspořádáním různých předmětů (podle barvy, velikosti, tvaru)
  - Budu řešit labyrinty, plnit různé „kreslící“ úkoly (grafomotorika)(vždy reagujeme na potřeby dětí ve všech oblastech vzdělávání)
- Podzimáček – pro podzimové předškoláky a nespavce

Záměry:

- rádi bychom pokračovali v osvědčeném způsobu zápisu a umožnili tak novým rodičům, nahlédnout do zákulisí naší školy, aby se mohli lépe rozhodnout o vhodnosti výběru mateřské školy s ohledem na mimořádné události v ČR
- chceme utužovat kolektiv a nadále jednotně působit na děti

IX. Charakteristika vzdělávacího programu

Co je naším trvalým cílem?

Pokračovat v naší práci tak, abychom pro děti zůstali druhým domovem, který jim poskytne zázemí s dostatkem možností pro všestranný rozvoj.

Rozvíjet nadále dobrou spolupráci s rodiči, komunikovat s nimi vždy s pochopením a přesvědčit je, že bez nich rodinou nikdy nebudeme.

Rozhodli jsme se, že naším současným a hlavním cílem bude rozvíjení psychické pohody dítěte, podporovat rozvoj sociálních vztahů mezi dětmi i dospělými. Dlouhodobě pozorujeme, že se vytrácí základní morální hodnoty, jako například vzájemný respekt, empatie, tolerance, vnímání přirozených autorit... Chápeme, že současný způsob života je hektický a psychicky náročný, ale přesto si myslíme, že by z něj základní morální hodnoty neměly mizet. Stále žijeme ve společnosti a je nutné mezi sebou vycházet.

Jakým způsobem s dětmi pracujeme (využití metod a forem)?

Volíme metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte. Využíváme situací - situační učení, které poskytuje dítěti praktické ukázky životních souvislostí. Získávají dovednosti a poznatky v okamžiku, kdy je potřebují. Přirozená nápodoba – spontánní sociální učení, se odehrává ve školce během celého dne. Poskytuje vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

Snažíme se, aby spontánní i řízené aktivity byly vzájemně provázené a vyvážené. Mohou probíhat formou individuálního přístupu k dítěti, v menší i větší skupině (kooperativní učení – spolupráce), nebo frontálním způsobem (celý kolektiv třídy a učitelka).

Podobný systém práce se týká i dětí dvou až tříletých. Volíme takové metody a formy práce, aby odpovídali jejich věkovým specifikům. Jedná se o učení nápodobou, situační učení, vlastní prožitky a především hru. Jejich pozornost je velmi krátkodobá, proto často opakujeme činnosti a máme každodenní pravidelné rituály. Citlivě přizpůsobujeme organizaci dne se střídáním nabídky činností. Trénujeme návyky a praktické dovednosti. Nejvíce prostoru ponecháváme pro volné hry a pohybové aktivity. Zajišťujeme jim dostatek lásky, pocitu bezpečí, individuální péče a srozumitelná pravidla. Pracujeme v menších skupinách nebo individuálně, vždy podle jednotlivého dítěte.

Jaké jsou naše záměry

- rozvíjet psychickou zdatnost pomocí zdravých životních návyků a postojů
- podporovat komunikační aktivity dětí mezi sebou i s dospělým
- zařazovat činnosti zaměřené na porozumění pravidel vzájemného soužití a chování
- vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- nabízet a volit činnosti, které dětem umožňují vyjádřit své emoce
- uplatňovat návyky základního společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (pozdravit, poprosit, poděkovat, požádat o pomoc, uposlechnout pokyn...)

To vše by mohlo být dostačující při cestě k našim vytčeným cílům a získání co možná nejlepších kompetencí u dětí vzhledem k jejich osobnosti a individualitě. Cíle i

kompetence máme v našem ŠVP pevně dané, ale cesta k nim by měla být pestrá, zajímavá, plná překvapení, očekávání.

Aby byla také laskavá, zvolili jsme si pro ni (i pro nás) pomocníky – pohádkové bytosti, které děti milují, mají k nim důvěru. Prostřednictvím pohádkových postav chceme docílit návaznosti mezi jednotlivými školními roky, tak jak tomu bylo doposud.

Ve školním roce, tedy 2020-2021, měla naše školka motivační pohádkové postavy, které nás během celých deseti měsíců aktivně provázely. Byli to Včelka Mája a Skřítek Medovníček. Tato dvojice pravidelně navštěvovala děti při jejich pobytu ve školce a snažila se je nenuceně nasměrovat tou správnou a zábavnou cestou, jíž se život ve školce ubírá. Mája i Medovníček si s dětmi povídali, navštěvovali je při významných okamžicích, jako například při různých soutěžích na zahradě, při školce v přírodě apod., v některých případech děti i obdarovávali, ale hlavně se je snažili podpořit v jejich první důležité životní etapě, v pobytu ve školce. Nicméně i tato dvojice má mnoho svých vlastních povinností, a tak s námi nemohla být dennodenně. V jejich nepřítomnosti se dětem o nich četly pohádky, vyprávěly příběhy a zanechávaly drobné odkazy poukazující na tyto dětské hrdiny. Snad všemi známá Mája tak dokázala plně rozvinout svůj dobrý charakter, když se snažila pílí sobě vlastní, ochotou a nasazením vždy zdárně vyřešit vyvstalý problém. Skřítek Medovníček, který je mladším sourozencem ze světa pohádek, zase pokaždé vřele a láskyplně pomohl svým přátelům v nesnázích. Již v průběhu června 2021, během pobytu v Orlovicích, se do školky dostalo ale i několik nových postav, které si u dětí získaly během chvíle značnou oblibu. Tyto postavičky nás budou provázet během příštího školního roku.

V uplynulém školním roce, tedy 2021-2022, hostila naše školka nové pohádkové kamarády, a to Včelí medvídky. Ti se s námi seznámili již v červnu a byli natolik energičtí, že v dětech záhy dokázali zažehnout ohníčky smíchu. Jejich zábavné příhody v sobě vždy nesly kus z dětských rošťáren, které mnohdy musela vyřešit i čmeláčí maminka. K takovým rošťárnám a následovnému usměrňování dochází samo sebou jak v našich domovech, tak i v naší školce, proto mají k postavám čmeláčků děti tak blízko. Kde jinde však hledat porozumění, klid a láskyplnou péči, nežli u maminky, či v našem případě u paní učitelky? Naším hlavním záměrem a cílem tedy bylo, aby se každé dítě cítilo v naší školce v bezpečí, aby bylo pochopeno i podpořeno, zkrátka aby se mu ve školce líbilo. Kromě čmeláčích kluků, Čmeldy a Brumdy, nás navštívil také Pučmeloud a Kvapník. Pučmeloud je známý svou nemotorností a neohrabaností, někdy může působit až strašidelně, ale v nitru není zlý. Kvapník je zase natolik zrychlený, že nedokáže zastavit a uklidnit se, stejně jako činí mnoho z nás dospělých. Již nyní se dá s jistotou říci, že všechny postavy dětem přinesly dobrou náladu a snad i trochu poučení o tom, že přátelství a rodina je v životě tou nejdůležitější věcí, na kterou se nesmí zapomínat.

Protože však nic netrvá věčně, odletěli hmyzí bráškové zpátky do světa pohádek. Nemusíte se ale bát, že bychom ve školce zůstali sami. V červnu se většina dětí vydala do školky v přírodě v Orlovicích. Dětský smích a vůně dobrého jídla se vinuly krajinou v takové koncentraci, že je nemohly minout zvědavé čumáčky Pejška a Kočičky. Ti se za námi přišli podívat a když zjistili, jaká jsme skvělá parta a jak je jim s námi dobře, slíbili nám, že nás budou často navštěvovat. A tak se stalo, že máme dvě nové motivační postavičky.

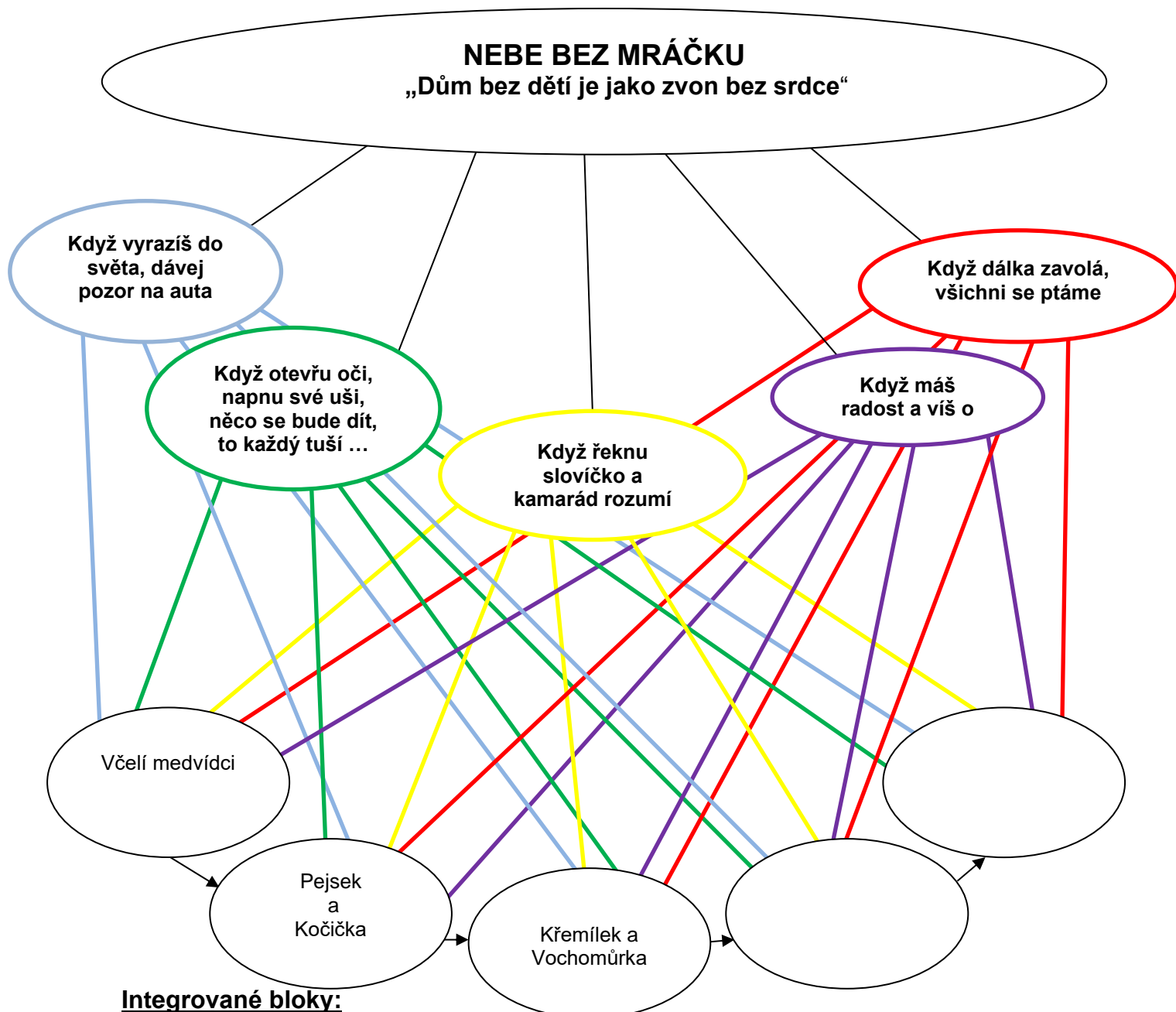
Čemu by nás Pejsek s Kočičkou mohli v letošním školním roce 2022-2023 naučit? Jsou to dvě dobromyslné postavy, každý je jiný, a přesto si spolu rozumí a navzájem se doplňují. Jejich hlavním povahovým rysem je ryzí dobrota srdce a věrné

přátelství. Ani jeden z nich by nedokázal úmyslně ublížit ostatním, ba naopak vždy hledají způsob, jak pomoci příteli v nesnázích. Právě tyto dobré vlastnosti bychom rády dětem vstúpily a přály bychom si, aby se v jejich duchu nesla atmosféra v celé naší školce. Tento úkol nebude tak nesnadný, jelikož podobné poselství nám přinesli i bráškové, Čmelda s Brumdou. Jsme si jisté, že Pejsek s Kočičkou přinesou dětem dobrou náladu a snad i poučení o tom, že rodina a přátelství jsou v životě tou nejdůležitější věcí, na kterou nesmíme v životě zapomínat.

A čím nás v letošním školním roce naši čtyřnozí kamarádi provedou? Čeká nás mnoho zajímavého. Začátek září se ponese v duchu aklimatizace, seznamování se s třídními pravidly, návyku na nový režim a poznávání se s novými kamarády a zaměstnanci MŠ. Od září pak dětem a rodičům přibude možnost výběru z kroužků, jako jsou například Angličtina, Flétnička, Plavání, Bruslení a další... Pokud nám to situace dovolí, rádi bychom nachystali dětem i rodičům oblíbené akce, včetně Sportovního odpoledne s rodiči, Vánočního spaní, Halloweenu, Rozsvícení vánočního stromku ve školce, Masopust, Jarní brigády, Velikonočního zajíčka, Májky i Orlovic. Důležitý však bude běžný provoz školky, který je pro mnoho dětí životní novinkou. Všichni budou mít možnost najít si nová přátelství, která mnohdy přetrvávají až do dospělosti. Všichni budou mít možnost načerpat nové a ukotvit staré informace, neboť dětská poznání jsou pro nás jednou z priorit. Pokusíme se v co největší možné míře vytvořit dětem přátelské a pevné zázemí, ze kterého se později budou moci sebejistě odrazit k dalšímu životnímu skoku, jehož dopad bude již na půdě základní školy.

X. Vzdělávací obsah

Roční námět je vlastně hlavní motivací pro naše činnosti, které plánujeme a realizujeme. Každý integrovaný blok trvá přibližně dva měsíce, vychází z potřeb tříd. Na jejich základě vytváříme motivovaná podtémata. Během jejich sledování máme stále na zřeteli příslušné očekávané výstupy k jednotlivým integrovaným blokům. Rozvíjení těchto bloků je plně v kompetenci učitelek ve třídě, činnosti vyplývají ze zájmů dětí a rodičů, aktualizujeme je dle nahodilých situací.

Integrované bloky:

1. Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytň se někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě
2. Když otevřu oči, napnu své uši, něco se bude dít, to všichni tuší
3. Když řeknu slovíčko a kamarád rozumí, pak všechno pochopí, snadno se domluví
4. Když máš radost a víš o tom ...
5. Když dálka zavolá, všichni se ptáme, kam se rádi vracíme, kde to rádi máme

1. Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytň se někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě

- adaptace
- přátelství
- společná setkání s pohádkovými postavkami
- základy společenského chování
- nová pravidla našeho soužití
- orientace v budově mš a okolí - blízkém i dalekém
- sebeobsluha
- rituály
- podzimní sportovní aktiv s rodiči
- cestou necestou podle mapy

Charakteristika integrovaného bloku:

Děti „vyrazí do světa“ – k nám do školky. Je to pro ně velká změna, kterou zvládají různě. Někdo lépe, někdo hůř. Kromě nového prostředí poznávají nové dospěláky, děti a učí se spoustu nových věcí. Není vůbec lehké postarat se sám o sebe a někdy naopak pomoci druhým. Postupně se z nás stávají kamarádi, začínáme tvořit kolektiv. Abychom byli dobrá parta, vymýšlíme společně pravidla platná pro všechny. Musíme jim rozumět a také je dodržovat. Při cestě do neznáma se vždycky „chytíme někoho za ruku“ a jdeme zkoumat okolí. Na nic nejsme sami. Poznáváme třeba přírodu, možnosti naší zahrady, učíme se předvídat nebezpečné situace a chránit si zdraví. Je důležité naučit se řídit vlastním rozumem, vědět na co stačím a kdo jsem.

Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí:

kompetence k učení:

- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- pokud se učí s chutí, dostává se mu uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů:

- všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivaci k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

komunikativní kompetence:

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

sociální a personální kompetence:

- dokáže se ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

činnostní a občanské kompetence:

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)	dokázat se obléknout, zvládnout osobní hygienu, samostatnost při přípravě stolování	každodenní jednotné rituály v oblasti sebeobsluhy (hygienu, stolování, oblékání)
zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami	tvořivě využívat veškeré pomůcky, hračky, materiál, zacházet správně s jednoduchými rytmickými nástroji	hudební a hudebně-pohybové hry pracovní a tvořivé činnosti
zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)	postarat se o své osobní věci, hračky, pomůcky, udržovat pořádek a zvládat úklidové práce	pracovní a tvořivé činnosti
pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	znát většinu slova a výrazů běžně používaných, mít odpovídající slovní zásobu věku dítěte	popis předmětů, obrázků, hry se slovy, slovní hádanky, práce s knihami
učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)	aktivně uplatňovat nová slova, správně pojmenovat věci a jevy v okolí dítěte, samostatně vyjádřit myšlenku	noviny, časopisy, encyklopedie, internet, televize, rádio
rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci	pochopení symbolů, jejich významu a důležitosti v běžném životě	námětové hry, didaktické hry, pohybové hry, pobyt venku

poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno	na základě vlastních zkušeností získat a předat nové informace	modelové situace, pokusy a bádání, námětové hry
naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit	záměrně si zapamatovat, vybavit a reprodukovat – rozvíjení paměti	motivovaná celoroční pásma – říkanky, básničky, hádanky, písničky, krátké texty, dramatizace
postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí	rozvoj logického myšlení, samostatnosti, spolupráce s ostatními, postupovat podle pravidel	stolní hry, konstruktivní hry s plánem, kooperativní učení, labyrinty
zorganizovat hru	umět zorganizovat hru	hudební a hudebně-pohybové hry
		námětové hry, didaktické hry, pohybové hry, pobyt venku
		princip přirozené nápodoby
rozhodovat o svých činnostech	umět se samostatně rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, co odmítnout a čeho se nezúčastnit	pracovní a tvořivé činnosti
		námětové hry, didaktické hry, pohybové hry, pobyt venku
		modelové situace, pokusy a bádání, námětové hry
		stolní hry, konstruktivní hry s plánem, kooperativní učení, labyrinty
odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory	přijímat pobyt ve školce jako běžnou součást života	celodenní pobyt ve školce, výlety, škola v přírodě

prožívat radost ze zvládnutého a poznaného	nechat se získat pro záměrné učení, projevovat zájem o nové věci, nebát se zkoušet a experimentovat, posilovat svoje sebevědomí	hudební a hudebně-pohybové hry
		pracovní a tvořivé činnosti
		námětové hry, didaktické hry, pohybové hry, pobyt venku
		modelové situace, pokusy a bádání, námětové hry
		motivovaná celoroční pásma - říkanky, básničky, hádanky, písničky, krátké texty, dramatizace
		stolní hry, konstruktivní hry s plánem, kooperativní učení, labyrinty
dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla	hrát spravedlivě a nepodvádět, chovat se "fair play"	celodopolední pobyt venku - túry
		námětové hry, didaktické hry, pohybové hry, pobyt venku
		stolní hry, konstruktivní hry s plánem, kooperativní učení, labyrinty
přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství	vzájemně navazovat kamarádské vztahy, být plnohodnotným členem skupiny	společné stanovení pravidel na třídách
		námětové hry, didaktické hry, pohybové hry, pobyt venku
navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho	získat a dodržovat základy společenského chování	pozitivní vzory chování a vztahy
spolupracovat s ostatními	umět spolupracovat	kooperativní učení
		každodenní činnosti
		společná celoškolková setkání
		společná čtení

adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody	orientovat se v rolích a pravidlech skupiny, umět jim přizpůsobit své chování, přistoupit na kompromis	námětové hry, didaktické hry, pohybové hry, pobyt venku princíp přirozené nápodoby společné stanovení pravidel na třídách kooperativní učení každodenní činnosti
uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)	být ohleduplný, zdvořilý, mít úctu a toleranci k druhým	pozitivní vzory chování a vztahy kooperativní učení vytváření modelových situací
začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti	schopnost žít a respektovat ostatní	společné stanovení pravidel na třídách pozitivní vzory chování a vztahy každodenní činnosti vytváření modelových situací
pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat	umět žít ve společnosti a přijímat různé role (rodina, kolektiv třídy, kamarádů atd.)	námětové hry, didaktické hry, pohybové hry, pobyt venku kooperativní učení vytváření modelových situací
orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)	orientovat se v blízkém okolí i budově školky	celodenní pobyt ve školce, výlety, škola v přírodě celodopolední pobyt venku - túry

porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole	rozumět běžným dějům, jevům, situacím, s nimiž se děti setkávají	přímé pozorování a zážitky dětí
zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)	zvládat činnosti při každodenních praktických zkušenostech	každodenní činnosti

2) Když otevřu oči, napnu své uši, něco se bude dít, to všichni tuší

- smysly
- lidové tradice a naše oblíbené školkové zvyky
- tvořivost, fantazie, pozornost, paměť
- čert a Mikuláš
- adventní čtení na třídách
- zimní spaní ve školce s Ježíškovo cestou
- rozsvícení vánočního stromečku na zahradě
- nadílka
- společná setkání s pohádkovými postavičkami
- Halloween – ples v maskách

Charakteristika integrovaného bloku:

Děti u nás začínají být doma, když se stanou naší součástí. Své jistoty získávají prostřednictvím rituálů. Činností, které se každý den pravidelně opakují. S nimi přijímají také naše tradice a zvyky, které se neopakují tak často, ale jen každoročně. Díky nim si zvykají i na změny, které přináší život. Každé poznání je obohacující a někdy posune, rozvíjí jejich tvořivost a fantazii. Učí se být ohleduplní ke kamarádům, šetrně používat hračky a pomůcky. Otevřít oči a napnout uši, to pořád ještě nestačí, abychom něco viděli a slyšeli. Musíme se hlavně naučit vnímat, prožívat a využívat naše smysly. Tak postupně poznáváme své limity, učíme se odhadovat, co je přiměřené našim možnostem a co je už nebezpečné.

Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí:

kompetence k učení:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů:

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence:

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální kompetence:

- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

činnostní a občanské kompetence:

- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou	zvládnout jednoduché i těžší pohyby, koordinovaný a rytmický pohyb	lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti - chůze, běh, lezení, poskoky, změny poloh a pohybů těla na místě, hudební a hudebně pohybové činnosti
vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu	ovládat svoje tělo	zdravotně zaměřené činnosti, tanečky
zachovávat správné držení těla	postavit se zpříma, správné držení těla	zdravotně zaměřené činnosti, tanečky
ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku	manipulační činnosti konstrukční činnosti pracovní činnosti výtvarné činnosti hudební činnosti
naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)	naučit se z paměti krátký text, zapamatovat si a vybavit jej	říkanky, básničky, písničky, hádanky, pohádky, dramatizace
projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon	vnímat kulturní podněty	knihy, časopisy, divadelní a filmová představení, poslech čtených pohádek
poznat napsané své jméno	poznat své jméno	umístěné jméno dítěte na jeho místě v umývárně a šatně
sledovat očima zleva doprava	zrakové vnímání, řazení prvků zleva doprava	manipulační činnosti obrazový materiál
vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim	rozvíjet a obohacovat hru podle fantazie, představivosti, dokončit příběh, pohádku, vyjádřit jednoduché pohybové představitosti, chápat rozdíl mezi skutečností a fantazií	spontánní vyprávění zážitků, příběhy s poslechovou a obrazovou podporou hry, které podporují tvořivost, představivost a fantazii
vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)	vnímat, rozlišovat a registrovat pomocí všech smyslů	manipulační činnosti smyslové, psychomotorické, relaxační a odpočinkové činnosti

záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost	soustředně poslouchat, udržet pozornost, dokončit činnost, uposlechnout pokyn a řídit se jím, záměrně zapamatovat si a vybavit prožité pocity, pamatovat si postup řešení	manipulační činnosti konstrukční činnosti pracovní činnosti výtvarné činnosti hudební činnosti říkanky, básničky, písničky, hádanky, pohádky, dramatizace spontánní vyprávění zážitků, příběhy s poslechovou a obrazovou podporou labyrinty pexeso
prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	schopnost sebeovládat se, citová samostatnost	spontánní hry vytváření modelových situací prožitkové učení
vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.	umět se rozhodovat o svých činnostech, obhájit svůj názor	kooperativní hry sociální hry námětové hry
chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí	umět obhájit svůj postoj a názor s respektováním jiného, dohodnout se	spontánní hry
uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou		vytváření modelových situací kooperativní hry sociální hry námětové hry nahodilé situace pobyty venku společenské a stolní hry

bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.	nenechat si ubližovat, šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu	vytváření modelových situací
		nahodilé situace
		každodenní situace
		pravidla společenského chování
osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi	rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje, chápat proč chránit přírodu, mít poznatky z nejrůznějších oblastí života (přírodních dějích a jevech, lidech a jejich životě, kultuře a technice)	obrazový materiál
		prožitkové učení
		pobyt venku
uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)	dítě zná pravidla bezpečného chování (dopravní situace, chování v domácím prostředí i na veřejnosti), zná co je škodlivé, nebezpečné (jedovaté rostliny, léky, chemické látky, technické přístroje, atd.) i neovlivnitelné (počasí)	knihy, časopisy, divadelní a filmová představení, poslech čtených pohádek
		obrazový materiál
		vytváření modelových situací
		sociální hry
		beseda s Policií, záchranáři, myslivci
vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)	vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností	hudební činnosti
zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.	každodenní situace

3) Když řeknu slovíčko a kamarád rozumí, pak všechno pochopí, snadno se domluví

- lidské tělo, jeho funkce
- hry se slovy
- předmatematické představy
- časové a prostorové pojmy
- Předškolák – odpolední činnosti pro předškoláky
- společná setkání s pohádkovými postavami
- práce s informacemi
- Masopust

Charakteristika integrovaného bloku:

Není vždy důležité mluvit, abychom si porozuměli. Je dobré všimnout si, jak se tváří kamarád, protože mimika a gesta mnohému napoví. Poznáme, jak se druhý cítí, ale také, co nám chce sdělit. Porozumění a naslouchání jeden druhému je předpokladem dobré spolupráce mezi námi. Vyjadřovat se můžeme nejen slovy, jde to také pohybem, zpěvem, tvořením. Komunikace nám pomáhá řešit problémy, plnit úkoly, předávat si informace, sdělovat názory, dojmy, zážitky a zkušenosti.

Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí:

kompetence k učení:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

kompetence k řešení problémů:

- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti

komunikativní kompetence:

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

sociální a personální kompetence:

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

činnostní a občanské kompetence:

- učí se svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)	běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze, vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu, zvládat nízké překážky, různé druhy lezení, manipulace s míčem, náčiním a nářadím, užívat pomůcky k pohybu, pohybovat se v různém přírodním terénu, ve skupině dětí	pohybové hry tělovýchovné chvílky hry v přírodě, na zahradě, v místnosti cvičení na nářadí a s náčiním zdravotní cvičení sportovní odpoledne závodivé hry, míčové hry celodopolední pobyt venku - sezónní činn. smyslové a psychomotorické hry
vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chuť, hmat)	vnímat a rozlišovat prostřednictvím všech smyslů	hry v přírodě, na zahradě, v místnosti smyslové a psychomotorické hry
pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem	znát funkce a smysl jednotlivých částí těla a orgánů, mít poznatky o narození, růstu a jeho základních proměnách, základní zásady zdravého životního stylu (otužování, strava, pohyb, odpočinek, pobyt v přírodě, hygiena, faktory ohrožující zdraví (návykové látky)	pohybové hry tělovýchovné chvílky hry v přírodě, na zahradě, v místnosti zdravotní cvičení závodivé hry, míčové hry celodopolední pobyt venku - sezónní činnosti obrazový materiál literatura - encyklopedie, knihy, časopisy, internet besedy námětové hry, modelové situace vývojové puzzle didaktické hry

sledovat a vyprávět příběh, pohádku	zachytit hlavní myšlenku příběhu, převyprávět samostatně a věcně správně příběh, dokázat odhadnout pokračování	obrazový materiál literatura - encyklopedie, knihy, časopisy, internet námětové hry společná čtení pravidelné čtení před odpočinkem divadelní a filmová představení, koncerty hra na divadlo
poznat některá písmena a číslice, popř. slova	rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (dopravní značky, napodobit některá písmena, číslice	jmenovky dětí v umývárně a šatně grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen Metoda dobrého startu práce s dětským časopisem pracovní listy, grafomotorické listy
sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech	sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech	jazykové chvilky - rytmizace slov, říkadel sluchové hry
utvořit jednoduchý rým	jednoduché rýmování	literatura - encyklopedie, knihy, časopisy, internet jazykové chvilky - rytmizace slov, říkadel sluchové hry

chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase	rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět, používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat, rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů, orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed), v prostoru podle slovních pokynů, v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne), rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu, rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky	obrazový materiál
		literatura - encyklopedie, knihy, časopisy, internet
		námětové hry
		didaktické hry
		grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
pracovní listy, grafomotorické listy		
chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)	rozpoznat geometrické tvary, rozumět a používat základní pojmy označující velikost, hmotnost, porovnávat, uspořádat, třídit předměty, orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, chápat číslo jako počet prvků, posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6, chápat, že číslovka označuje počet, chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnávat a zobecňovat, řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky	obrazový materiál
		literatura - encyklopedie, knihy, časopisy, internet
		didaktické hry
		pracovní listy, grafomotorické listy
		labyrinty
manipulační činnosti		

uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)	odhadnout na, co stačí, uvědomovat si, co mu jde, co je pro něj obtížné	činnosti přiměřené silám a schopnosti dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být úspěšné dodržovat společně vytvořená pravidla příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti	dodržovat společně stanovená pravidla a chápat, že pravidla jsou nutností a přijímat dané povinnosti	dodržovat společně vytvořená pravidla příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení	přijmout povinnost soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit	pohybové hry závodivé hry, míčové hry Metoda dobrého startu pracovní listy, grafomotorické listy labyrinty manipulační činnosti
respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.	všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)	námětové hry didaktické hry spontánní hry kooperativní hry pobyt na dětském hřišti činnosti v dětské dílně

uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je	obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisu	modelové situace
		dodržovat společně vytvořená pravidla
		sebehodnocení
		řešení problémů
zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)	zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky	tvořivé hry
		hry s přírodninami
		kresba, malba, modelování, konstruování, tvoření z různých materiálů (papír, přírodniny aj.)
vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)	pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci, vyjádřit a zhodnotit prožitky	literatura - encyklopedie, knihy, časopisy, internet
		besedy
		divadelní a filmová představení, koncerty
		exkurze - návštěva kulturně historických objektů
chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé	zvládat své chování v různých situacích s ohledem na druhé, být sociálně citlivé	besedy
		modelové situace
		nahodilé situace
rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně	uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí, všimnout si nepořádku a škod	environmentální hry
		ekotúry
		třídění odpadu - recyklace
		přirozené pozorování okolí
všimnout si změn a dění v nejbližším okolí	zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování	celodopolední pobyt venku - sezónní činnosti
		nahodilé situace
		environmentální hry
		přirozené pozorování okolí
		vycházky do lesa

domluvit se slovy i gesty, improvizovat	dorozumět se verbálně i neverbálně	hry
		improvizace
		pantomima

4) Když máš radost a víš o tom ...

- Velikonoce
- společná setkání s pohádkovými postavičkami
- cestou necestou s mapou
- synonyma, homonyma, antonyma
- jarní otevírání zahrady
- ekologie
- zápis do školy

Charakteristika integrovaného bloku:

„Když máš radost a víš o tom, zatleskej ... (zadupej, zazpívej ...)”. Tuhle písničku znají všechny naše děti. Seznámí se s ní úplně samozřejmě, protože si jí zpíváme, když je nám hezky a společně se radujeme. Je jednoduchá, veselá, můžeme se při ní pohybovat a smát. Optimismus je způsob pohledu na svět, ke kterému chceme děti přivést. Vše nám půjde lépe, když se nebudeme mračit. Radost můžeme mít třeba jen z pěkného počasí, nebo když se nám povede něco hezkého vytvořit. Hodnotíme nejen své výkony, ale také kamarádů. Nevadí, že výsledek nedopadl podle našich představ. Ocenit bychom měli i snahu, příště budeme možná úspěšnější. Důležité je nevzdávat se.

Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí:

kompetence k učení:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

kompetence k řešení problémů:

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

sociální a personální kompetence:

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- chová se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

činnostní a občanské kompetence:

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem	pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus a doprovázet pohyb zpěvem s ovládním dechového svalstva	hudební činnosti hudebně pohybové činnosti pohybové hry rytmické činnosti
mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy	rozvíjet zdravé životní návyky	zdravá výživa pravidelní denní režim v mateřské škole pohybové aktivity - rozcvičky pobyt venku
formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat	rozvíjet řečové a jazykové schopnosti	rozhovory diskuze individuální a skupinová konverzace vyprávění vyřizování vzkazů a zpráv komentování zážitků a aktivit
chápat slovní vtip a humor	chápat jednoduché hádanky a vtipy	dětská literatura
poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma	poznat a vyhledat slova protikladného, podobného, různého významu a slova stejně znějící	jazykové hry, hry se slovy
správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči	vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu	artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry
porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)	zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat	vyprávění dětská literatura obrazový materiál divadelní a filmová představení reprodukováný poslech dramatizace

zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)	odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat, rozpoznat odlišnosti v detailech	labyrinty puzzle pexeso domino loto didaktické hry
přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit	chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků	obrazový materiál labyrinty puzzle pexeso domino loto didaktické hry
být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem	projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým	hry pobyty venku literatura - encyklopedie kooperativní činnosti, pomáhat druhým každodenní činnosti chovatelství
zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)	umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou	hudební činnosti hudebně pohybové činnosti pohybové hry komentování zážitků a aktivit obrazový materiál dramatizace
ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování	reagovat přiměřeně dané situaci	každodenní činnosti kladný vzor dospělých pravidla

přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky	přijímat drobný neúspěch, umět přijmout sdělení o nedostacích, poučit se, přizpůsobit se společenství, změnám a spolupracovat	každodenní činnosti
		školní akce
chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)	chovat se obezřetně, opatrně, dbát na svou bezpečnost při kontaktu s cizími osobami, umět požádat o pomoc bránit se projevům násilí - šikana	besedy
		výlety
		každodenní poučení o bezpečnosti různými formami
vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)	všímat si, co si druhý přeje či potřebuje, chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené	námětové hry
		přirozené a modelové situace
dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair	chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat	hry a jiné činnosti
utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)	dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti	společně sestavená pravidla
mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických	mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co	výlety
		vycházky do okolí
		přirozené pozorování přírody

zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte	prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno	exkurze
pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)	být citlivý k přírodě, chápat důležitost ochrany životního prostředí	pobyty venku vycházky do okolí EKO aktivity recyklace materiálů využívaných ve školce pečování o zahradu chov rybiček péče o lesní zvěř v zimním období (krmítka, krmelce)

5) Když dálka zavolá, všichni se ptáme, kam se rádi vracíme, kde to rádi máme

- májka, pečení buřtů – slet čarodějnic
- den matek
- cestování, výlety, doprava
- škola v přírodě
- rozloučení s předškoláky
- společná setkání s pohádkovými postavičkami
- cestou necestou s mapou
- oslava Dne dětí

Charakteristika integrovaného bloku:

Dálka může být pro každého různá, je to relativní pojem. Pro děti je rodina, školka a místa, která dobře znají, zpočátku celý svět. Postupně získávají vědomí o dalších městech a zemích, přichází nové informace. Nemusíme pokaždé cestovat, abychom si rozšířili obzory. Současná technika nám totiž umožňuje mít všeobecný přehled. Seznámí nás například s pojmy jako je životní prostředí, které člověk ovlivňuje. Nezáleží na tom, jestli jsme velcí nebo malí, každý mu může uškodit nebo prospět. Také lidé, které v životě potkáváme, nežijí podle pravidel. Chovají se různě, mohou nám pomoci, ale i ublížit. Proto je dobré dávat si pozor. S některými problémy si dokážeme poradit sami, s těmi většími nám pomohou naši dospělí kamarádi.

Výchovné a vzdělávací strategie: společné postupy uplatňované na úrovni integrovaného bloku, jimiž jsou cíleně utvářeny a rozvíjeny klíčové kompetence dětí:

kompetence k učení:

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

kompetence k řešení problémů:

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost

komunikativní kompetence:

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence:

- se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem

činnostní a občanské kompetence:

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy IB	Vzdělávací nabídka
mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)	uvědomovat si, co je nebezpečné, projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám, dodržovat pravidla silničního provozu, vědět jak se vyhnout nebezpečí a bránit se projevům násilí	hry
		dopravní situace
		pohybové činnosti
		modelové situace
		návštěva hasičů, záchranářů a policie
		pobyt venku
rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých	znát základní zásady zdravého životního stylu a faktory poškozující zdraví, včetně návykových látek	příležitostné činnosti směřující k ochraně zdraví
		využití publikace: ABY SE NIC NESTALO
		využití: Minimálního bezpečnostního programu
vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)	dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň	společné diskuze
		rozhovory
		individuální a skupinová konverzace
popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)	popisovat skutečnost	vyprávění podle skutečnosti
		vyprávění podle obrazového materiálu

vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách	používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky	hry
		pobyt venku
		pracovní a výtvarné činnosti
		konstruktivní hry
		setkání s pohádkovými bytostmi
		výlety
		literární texty
nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným	vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným a verbalizovat je	hry
		pracovní a výtvarné činnosti
		konstruktivní hry
		tvořivé hry
		didaktické hry
		experimenty, pokusy
řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“	slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, samostatně se rozhodnout v některých činnostech	pěstitelské práce
		konstruktivní hry
		experimenty, pokusy
		výtvarně-technické činnosti
		motivovaná manipulace s předměty
vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení	projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat	volné hry
		hudební, taneční a dramatické aktivity
		digitální technologie
		experimenty
		encyklopedie
		exkurze
		Technické

těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním	umět to, co prožívá vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou	hudební, taneční a dramatické aktivity
		dětské kulturní akce
		koncerty
		divadlo
		výstavy
		muzeum
		slavnosti města
		tvořivé aktivity se zaměřením oslava Dne matek
uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí	přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce, projevovat radost z poznání a zvládnutého	spontánní hra námětové hry
		využití ověřené knihy Emušákov
uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je	umět se rozhodovat o svých činnostech, snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor	činnosti, které vyžadují samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování, sebehodnocení
odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná	nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout	každodenní činnosti
porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad	chápat a vnímat běžné lidské emoce a nálady	modelové situace
		literární texty
		využití ověřené knihy Emušákov
		každodenní činnosti
chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené	chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené, k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)	sociální interaktivní hry
		hraní rolí
		přirozené modelové situace

porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých	chápat řeč těla při citových prožitcích a náladách druhých	každodenní činnosti
vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)	být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu	aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku
uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)	rozlišovat společensky nežádoucí chování a umět jej odmítnout, vědět, že ne všichni se chovají podle pravidel	modelové situace
		pobyt venku
		aktivity, při níž se dostáváme do styku s cizími lidmi
mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí	uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí	pobyt venku
		literární texty
		ekologicky motivované hry
		vycházky
		využívání přirozených podnětů a situací
vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)	mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur, o planetě Zemi, vesmíru apod.	encyklopedie
		využití médií
		předávání vlastních zkušeností
		divadlo Letadlo
		stolní hry

XI. Evaluační systém

(vyhodnocování, zpětná vazba pro zkvalitnění práce)

Jaký je cíl evaluace?

Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností v naší mateřské škole, vyhodnocovat podmínky školy. Evaluace a autoevaluace je nezbytnou součástí vzdělávacího procesu. Snažíme se, aby hodnotící systém byl smysluplný a poskytoval nám účelnou a pravdivou zpětnou vazbu o efektivitě ŠVP a o výsledcích vlastní práce. Součástí každé evaluační činnosti bude její vyhodnocování, které bude zahrnovat závěry a z nich vyplývající návrhy opatření. Na tvorbě našeho ŠVP se podílí všechny pedagogické pracovnice, je to pro nás otevřený dokument, který je podle našich potřeb a hodnocení aktualizován. Každý školní rok uzavíráme Vlastním hodnocením školy, ze kterého pak vyplývají závěry pro další období.

Co budeme v průběhu školního roku vyhodnocovat?

- soulad ŠVP s RVP PV
- soulad TVP s ŠVP
- naplnění Ročního plánu
- vývoj a rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti týkajících se zejména jeho pokroků
- podmínky, průběh a výsledky vzdělávání
- spolupráce s rodiči a jinými organizacemi
- řízení školy
- akce školy
- pedagogické vedení dětí

Jakým způsobem?

- záznamy z pozorování v TVP
- portfolio dítěte
- poznatky z konzultací s rodiči
- dotazníky pro rodiče
- dotazníky pro zaměstnance
- dokumentace z jednotlivých akcí – fotografie, video, internetová fotogalerie
- hospitace
- evaluace
- kontrolní činnost ředitelky
- Vlastní hodnocení školy
- v případě dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami proběhne speciálně pedagogická diagnostika – 1. stupeň podpůrného opatření, 2-5 stupeň podpůrného opatření individuální vzdělávací plán – IVP

Kdo bude hodnotit?

- celý kolektiv
- učitelky
- ředitelka
- rodiče
- děti

Jak často budeme hodnotit?

- vyhodnocování denních činností	ústně, denně	☀ △ □
- portfolio dítěte	2x ročně a průběžně	
	dle individ. potřeb	☾ ○
- evaluace podtémat	po ukončení tématu, krátce písemně	☾ ○
	(poznámky v třídní knize)	☾ ○
- evaluace integrovaných bloků	ústně na pedagog. radách, 4x ročně	☾ ○
- evaluace vzhledem k ŠVP	písemně, 2x ročně	☾ ○
- dotazníky pro rodiče a zaměstnance	dle potřeby za 1-3 roky	○
- hodnocení pedagogů včetně jejich sebereflexe	průběžně	○ ☾
- vyhodnocování dokumentace z akcí	průběžně	☀ △ □
- výdaje MŠ	průběžně, čtvrtletně	○ účetní
- Vlastní hodnocení školy	1x ročně	☾ ○

Důležitá odpovědnost:

- učitelky – plnění a tvorba třídních programů
- ředitelka – školní vzdělávací program